

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

LOPPURAPORTTI

1. Hankkeen toteuttajan nimi

AISAPARI ry

Loppusuora 9

62200 KAUHAVA

Hankkeenjohtaja ja vastuuhenkilö: Mervi Niemi-Huhdanpää, puh. 0500 765871,
mervi.niemi-huhdanpaa@aisapari.net

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Järviseudun matkailun Master plan

Hankennumero: 49965

3. Yhteenveto hankkeesta

Hankkeessa laadittiin, sen nimen mukaisesti; matkailun Master Plan Järviseudulle (Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli)

Master Plan on kehittämisen työkalu, jota jatkossa hyödynnetään ohjaamaan matkailun kehittämistä alueella. Hankkeen aikana on selvitetty jo tehdyt toimet sekä muodostettu kokonaiskäsitys matkailun nykytilasta alueella. Sen jälkeen on koottu toimijat yhteen, on pohdittu yhteistä tulevaisuutta ja muodostettu yhteinen näkemys siitä, miten Järviseudun matkailua kehitetään jatkossa. Hankkeessa on laadittu ehdotuksia ja alustavia hankeaihoita jatkotoimenpiteiksi.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet

a. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Hanke tukee Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014 – 2020 toteutumista.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

AISAPARI

Manner–Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 eli maaseutuohjelma on keskeisin väline maatalouden uudistamisessa ja maaseudun kehittämisessä. Maaseutuohjelman avulla tähdätään elinvoimaisen maaseudun säilymiseen, ympäristön tilan paranemiseen ja uusiutuvien luonnonvarojen kestäväan käyttöön.

Maaseudun kehittämisen painopisteet

Suomen maaseutua kehitetään sekä Manner-Suomen että Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmien toimenpiteillä. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman kolme strategista painopistettä vuosille 2014–2020 ovat:

- Edistetään biotaloutta ja sen osana maataloutta harjoitetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla.
- Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista.
- Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tavoitteet ovat seuraavat:

- osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät,
- ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen tehostuvat,
- luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat,
- maaseudun yritystoiminta monipuolistuu ja työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat,
- maataloustuotannon kilpailukyky vahvistuu ja
- maaseutuyritykset vastaavat kuluttajien kysyntään ja arvostuksiin tuottamalla laadukasta ruokaa ja parantamalla eläinten hyvinvointia.

Hanke toteuttaa myös Aisaparin Merkki Päällä -kehittämisstrategian kakkoskärkeä: paikallisten yhteisöjen ja identiteetin vahvistaminen.

b. Hankkeen tavoitteet

Hankkeessa oli tavoitteena laatia matkailuun liittyvä Master Planin Järviseudulle yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

Hankkeen konkreettisenä tavoitteena oli saada alueen toimijoiden yhteisiin näkemyksiin perustuvia kehittämis ehdotuksia ja hankeaihoita liittyen mm.

- teemoittaiseen palvelutarjonnan kehittämiseen
- markkinoinnin ja myynnin kehittämiseen
- yhteistyön kehittämiseen
- kansainvälistymiseen
- matkailun infrastruktuurin kehittämiseen
- matkailuinvestointien tekemiseen

4.2. Hankkeen toteutus

c. toimenpiteet

Hankkeen toimenpiteet aloitettiin aloituskokouksella, jossa työn toteuttajaksi valittu FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy (Finnish Consulting Group).

Yhteyshenkilönä Aisaparille FCG:ltä Hanna Baas ja lisäksi haastatteluihin ja työpajaan osallistui Mari Pohjola.

Matkailun Master plan Järviseudulle (Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli)

Tehtävät:

- Selvittää ja koota jo tehdyt toimet yhteen sekä muodostaa kokonaiskäsitys nykytilasta
 - Koota toimijat yhteen pohtimaan tulevaisuutta
- Muodostaa yhteinen näkemys siitä, miten Järviseudun matkailua kehitetään jatkossa
- Laatia ehdotuksia ja alustavia hankeaihoita jatkotoimenpiteiksi

Työn eteneminen: Työn käynnistys => Nykytila ja kehittämismahdollisuudet => Haastattelut => Työpaja ja yhteinen näkemys => Kehittämisehdotukset ja hankeaihiot

Tavoite: Saada aikaan perusteltu ja konkreettinen kehittämisen työkalu, jota voidaan hyödyntää jatkossa ohjaamaan matkailun kehittämistä alueella.

Liitteenä työsuunnitelma aikatauluineen.

Hankkeessa edettiin työsuunnitelman mukaisesti. Haastattelut yksittäin ja ryhmissä sekä puhelinhaastatteluina tehtiin lokakuun ja marraskuun alun aikana. Toimijoilla oli mahdollisuus vastata myös sähköiseen kyselyyn.

Yhteinen kehittämistyöpaja pidettiin 23.11.2017, jonka jälkeen luonnosversio saatiin kommentoille joulukuussa.

Tammikuun alkupuolella pidettiin ohjausryhmän kokous, samalla työkokouksena, jossa käytiin Master plan -luonnos läpi ja tehtiin siihen tarvittavia muutoksia.

Master Planin julkistustilaisuus pidettiin 29.1.2018. Aamupäivällä lehdistötilaisuus Alvariinissa, Alajärvellä ja iltapäivällä kaikille avoin tilaisuus Punaisen Tuvan Viinitilalla, Alajärvellä.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

d. aikataulu

Hanke tuli vireille 6.6.2017 ja hankeajaksi oli alun perin suunniteltu 1.8.2017 – 31.1.2018.

Hankkeen aloitus kuitenkin viivästyi ja varsinaisesti toimeen ryhdyttiin syyskuulla. Toki käytännön kannalta tämä olikin parempi, sillä matkailutoimijat eivät elokuun ja syyskuun alun aikana olisi vielä ehtineetkään osallistua hankkeen toteuttamiseen. Master Planin julkistustilaisuus oli tammikuun 2018 lopussa.

Hankkeen toteuttamiselle haettiin jatkoaikaa 31.5.2018 saakka, jotta kaikki hankkeen toimenpiteet saadaan toteutettua hankeaikana.

e. resurssit

Hankeeseen palkatun henkilöstön osuus oli pieni ja työtehtävät pääasiassa tilaisuuksien järjestelyä, tilavarauksia, tiedottamista sekä vastuu ohjausryhmien kokousten järjestämisestä, kokouspöytäkirjoista sekä hankehallinnon hoitamisesta.

Hankkeen toteutus pääosin tehtiin ostopalveluna. Tekijä valittiin kilpailutuksen perusteella.

Tarjouspyynnöt Master Planin tekemiseksi lähetettiin seitsemälle eri toimijalle:

Seinäjoen Ammattikorkeakoulu
Järviseudun Ammatti-instituutti
Suomen Yrittäjäopisto
E-P:n matkailu
Asiantuntijapalvelut Korpur Oy
Tmi Ideageneraattori
FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy

Määräaikaan mennessä tarjouksensa jättivät Suomen Yrittäjäopisto, Korpur Oy ja FCG Suunnittelu ja Tekniikka. SeAMK ja E-P:n Matkailu Oy ilmoittivat, etteivät jätä tarjousta.

Master Planin toteuttajaksi valittiin FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, jonka suunnitelma oli hyvin laadittu, kattava ja erosi edukseen muista tarjoajista.

Yhteistyö FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n kanssa toimi hankkeen aikana erittäin hyvin, kaikki toimenpiteet toteutettiin alkuperäisen suunnitelman ja aikataulujen mukaisesti.

f. toteutuksen organisaatio

Hankkeen vastuhenkilö, toiminnanjohtaja Mervi Niemi-Huhdanpää

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

AISAPARI

Hankkeen ohjausryhmä:

Hanna Baas, FCG Oy

Elina Järvinen, Kraatterijärven Toimijat ry / SeAMK

Pauli Kankaanpää, Lappajärven kunta

Seija Kinnunen, Vimpelin kunta

Vesa Koivunen, Alajärven kaupunki (varalla Henna Matintupa)

Ari Koivuniemi, Kraatterijärven Toimijat ry

Päivi Kultalahti, Aisapari ry / Kylille -hanke

Hannu Nevala, Järviseutu Seura ry / hankkeet

Tuija Nikkari, E-P:n ELY-keskus

Virpi Palomäki, Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy

Sanna Syrjälä, Evijärven kunta

Mervi Niemi-Huhdanpää, Aisapari ry

g. kustannukset ja rahoitus (lomapalkkoja, palkat 05/2018, palkkojen sivukuluja sekä ohryn kokouskustannuksia)

Kustannukset	Budjetoitu	Toteutunut
Palkat	5.000,00	4.828,95
Ostopalvelut	21.576,00	21.588,40
Vuokrat	1.000,00	391,01
Muut kustannukset	1.200,00	479,63
Flat rate 24 %	1.200,00	1196,15
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	29.976,00	28.484,14

Rahoitus	Budjetoitu	Toteutunut
EU&valtio	23.980,80	22.787,31
Kuntaraha	5.995,20	5.696,83
Julkinen rahoitus yhteensä	29.976,00	28.484,14
RAHOITUS YHTEENSÄ	29.976,00	28.484,14

h. raportointi ja seuranta (kokoukset, ohjausryhmätyöskentely)

Hankkeen ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana yhteensä neljä kertaa.

Hankkeen aloituskokous pidettiin 27.9.2018 Siellä hankkeen toteuttajaksi valittu FCG esitteli toimintaansa ja työsuunnitelmaansa sekä toteuttamisen aikataulua. Hankkeen toteuttamista aloiteltiin, vaikka lopullinen päätös ELY-keskukselta vielä puuttuikin.

Ensimmäinen varsinainen ohjausryhmän kokous pidettiin 23.11.2017, aamupäivällä järjestetyn hankkeen työpajan jälkeen.

Toinen kokous 9.1.2018, joka oli sekä ohjausryhmän kokous, että työkokous. Kokouksessa käytiin läpi Master Plan luonnosta ja ohjausryhmällä oli mahdollisuus kommentoida sitä

Kolmas kokous 22.5.2018 oli hankkeen päätöskokous, jossa käytiin läpi hankkeen toimenpiteet, tulokset ja loppuraportti sekä sovittiin yhteisistä jatkotoimenpiteistä.

Hankkeen seurantatiedot:

	Tavoite	Toteutunut
Hankkeen toiminnasta hyötynyt maaseutuväestön määrä	20.000	20.000
Hankkeen aikana työllistyneiden määrä htv	0,12	0,10
Aktivointitilaisuuksiin osallistuneet yhteensä	80	106
Aktivointitilaisuuksiin osallistuneet naiset	40	72
Aktivointitilaisuuksiin osallistuneet miehet	40	34
Laaditut ja päivitettyt suunnitelmat	1	1
Hankkeeseen osallistuneet organisaatiot (=hankkeen toimenpiteissä mukana olleet yritykset ja yhteisöt)	20	57

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

i. toteutusoletukset ja riskit

Hankkeen riskinä suunnitteluvaiheessa pidettiin sitä, että matkailualan toimijoita ei tavoiteta, eivätkä he ole kiinnostuneita osallistumaan hankkeen toimenpiteisiin.

Riskiin pyrittiin varautumaan tiedottamisella ja sillä, että toimenpiteet aikataulutetaan hyvissä ajoin, että aika toimijoiden kalenterista löytyy.

Varautuminen onnistui hyvin, toimijat olivat kiinnostuneita ja innostuneita hankkeesta ja siinä tehtävistä toimenpiteistä sekä osallistuivat aktiivisesti toimintaan.

4.3. Yhteistyökumppanit

Hankkeen valmistelussa olivat tiiviisti mukana Kraatterijärven Toimijat ry sekä Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy. Hankkeen toteutuksen aikana mukaan tulivat myös alueen kunnat, matkailuyrittäjät sekä alueella sekä maakunnallisesti käynnissä olevat hankkeet. Myös Seinäjoen Ammattikorkeakoulu oli yhteistyökumppanina mm. matkailuilta 22.2.2018, Alajärvellä. Hanke sai erilaiset toimijat laajasti liikkeelle sekä kiinnostumaan siinä tehtävästä työstä. Eri toimijat osallistuivat myös aktiivisesti tehtyihin kyselyihin, haastatteluihin sekä pidettyyn työpajaan. Lisäksi toimijoilla oli mahdollisuus kommentoida Master Plan -luonnoksia sen laatimisen eri vaiheissa.

4.4. Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tuloksena syntyi Järviseedun Matkailun Master Plan (liitteenä).

Toimijat olivat kiinnostuneita Master Planin laatimisesta ja osallistuivat aktiivisesti hankkeen toimenpiteisiin. Master Planin toteuttamiseen liittyviä hankkeita on käynnistetty ja käynnistymässä. Toimijat tuntevat toisensa paremmin ja nyt Järviseedun matkailutoimijoilla on yhteinen suunnitelma, minkä mukaan viedä asioita eteenpäin.

4.5. Miten hankkeen tulokset ja toimenpiteet jäävät elämään hankkeen jälkeen

Järviseedun Matkailun Master Plan jää käyttöön ja hakijoita kannustetaan tekemään toimia sen mukaisesti.

Master Planin toteutumista seurataan ja pidetään yllä ”tietokantaa” josta näkyy, minkälaisia toimenpiteitä on tehty ja kuka niitä on tehnyt, sekä aktivoidaan uusia toimijoita ja toimenpiteitä sen toteutumiseksi.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

Järviseudun Master Plan antaa myös pohjaa tulevan ohjelmakauden valmisteluun ja siihen, minkälaisia toimenpiteitä Järviseudulla tulevaisuudessa voidaan toteuttaa.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Toukokuun puoliväliin mennessä on rahoituspäätöksen v. 2018 saanut seuraavat Master Planin toteuttamiseen liittyvät hankkeet:

Lappajärven kunta: Taivaan ja maan välillä kehittämis- ja investointihanke

Järviseutu Seura ry: Astro Plan -hanke, Kraatterijärven Mineraalimaailma

Lisäksi jo aiemmin rahoitetut kehittämishankkeet ovat vieneet Master Planin toimenpiteitä eteenpäin mm. Järviseutu Seura ry:n Georeitti- ja Kulttuuripyöräreitit-hankkeet sekä Alajärven kaupungin Elävä Aalto -hanke, Valkealammin kehittämishanke sekä Aallokko kutsuu -hanke. Myös monilla jo toteutetuilla yhteisöllisillä investoinneilla on viety Master Planin mukaisia toimenpiteitä eteenpäin.

Aisaparin hallituksen kokoukseen kesäkuussa on tulossa muutama hanke lisää ja suunnitteilla on myös hankkeita syksyn hakuun. Jatkossakin Järviseudulla ja Kraatterijärven ympäristössä rahoitettavien, matkailuun liittyvien hankkeiden, tulee olla Master Planin hengen mukaisia ja seurata sen viitoittamaa suuntaa.

Käynnissä on myös mm. tapahtumien järjestämiseen liittyvä työryhmä, joka käy läpi olemassa olevia tapahtumia ja miettii niiden välistä yhteistyötä sekä pohtii mahdollisten uusien tapahtumien tarvetta, sisältöjä sekä ajankohtia.

Myös Master Planin toteutumisen seuranta järjestetään. Seurantaryhmänä voisi toimia esim. tämän hankkeen ohjausryhmä, joka kokoontuisi pari kertaa vuodessa käymän läpi sitä, miten Master Plan on toteutunut, mitä pitäisi vielä tehdä ja kuka voisi ottaa vastuun tekemisestä. Seurantaryhmän kokoonkutsujana Aisapari.

6. Hankkeen ohjausryhmän kommentit hankkeesta ja sen toteuttamisesta

Hanke oli erittäin tärkeä seutukunnallisen matkailutyön suunnitelmallisuuden ja yhteistyön vahvistamisen kannalta. Se ajoittui sopivaan aikaan tukemaan ja ohjaamaan esimerkiksi Kraatterijärven toimijat ry:n toimintaa.

Hanke oli sopivan intensiivinen ja tulokset tavoitteiden mukaisia, toimintatavat (haastattelut ja ryhmäkeskustelut) olivat paitsi hyödyksi itse hankkeen toteuttamiselle, mutta samanaikaisesti myös yhteisöllisyydelle eri toimijoiden välillä jo hanketyöskentelyn aikana. Hankkeen myötä vuoropuhelu eri toimijoiden ja kehittäjien kanssa on lisääntynyt. Master plan toi esille hyvin eri Järviseudun matkailun ekosysteemin eri toimijat, ja osoitti mitä vielä täytyy tehdä, että yhteistyöstä tulisi toimiva ekosysteemi.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

AISAPARI

Ohjausryhmän työskentely oli avointa ja keskustelu hyvää, jossa tohdittiin avoimesti sanoa omat mielipiteet haasteellisiakin aiheita käsiteltäessä.

Hanke toteutettiin johdonmukaisesti suunnitelmaa noudattaen edeten nykytilan tarkastelusta haastatteluihin, työpajoihin ja toimenpide-ehdotuksiin. Nostettiin rohkeasti esiin alueen matkailun kehittämisen keskeisiä kärkiä ja painopisteitä, vaikka mm. työpajoissa esiin nousi kirjava joukko erilaisia näkökulmia alueen matkailun kehittämisen painopisteistä.

Toivottavaa olisi, että painopisteitä palvelevia hankkeita käynnistettäisiin ja kunnat ja seuratoimijat toteuttaisivat toimenpiteitä myös omana toimintanaan.

7. Allekirjoitukset ja päiväys

Kauhava 31.5.2018

Mervi Niemi-Huhdanpää

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

AISAPARI

LEADER

AISAPARI

Loppusuora 9
62200 KAUHAVA
Puh. 0500 765 871

mervi.niemi-huhdanpaa@aisapari.net

ÄLUMTOK (Älä Unohda Mitä Tänään Olet Kuullut)

Meidän master plan on tosi hyvä plääni,
kuuluviin on päässyt toimijoiden ääni.

Aisapari aktivoi ja kokoamisen hoiti FCG,
tuo Hannan tiimi hyvää työtä tekee.

Suunnitelmia on tehty pitkin Kraatterijärven rantaa,
kehittämisen tueksi tämä pitkälle kantaa.

Master Planin tiivistyksessä on jalokivi,
täyttää asiaa siinä on joka rivi.

Pohjana timantilla on luonto ja vesi,
jatkossa täällä ei yhteistyöhaluttomuus pesi!

Tapahtumia, kulttuuria, hyvinvointia ja liikuntaa,
niillä monipuolistetaan matkailullista tarjontaa.

Geo ja astroteema on kärjessä parina,
konkreettiseksi saadaan alueen tarina.

Kun kaikki lähdetään innolla hommiin,
yhteistyötä tehden,
ei tämä juttu voi todellakaan mennä pommiin.

Tiedossa hommia – hiet pyyhitään housuun,
tästä lähtee Järviseudun matkailu nousuun.

Tervetuloa Järviseudulle jokainen Sari, Kari, Jari ja Mari,
matkailun kehittämistä tukee jatkossakin **AISAPARI** ☺